

Sygn. akt I CSK 793/14

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z wniosku A. R. i G. R.
przy uczestnictwie M. C., J. W., B. W. i A. C.
o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 15 grudnia 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania M. C.
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 27 września 2013 r., sygn. akt IV Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Uczestnik postępowania M. C. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z 27 września 2013 r., zmieniającego zaskarżone postanowienie Sądu Rejonowego w W. z dnia 28 marca 2012 r. przez stwierdzenie zasiedzenia zabudowanej nieruchomości, projektowany nr ew. [...] o powierzchni 510 m², przez G. R. z dniem 31 grudnia 2005 r., uchylającego postanowienie w punkcie drugim oraz oddalającego apelację wnioskodawców w pozostałym zakresie.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Może on być osiągnięty jedynie poprzez powołanie i wykazanie istnienia przesłanek umożliwiających jego realizację. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły.

Ocena przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. W art. 398⁴ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, który umożliwiać ma ocenę, czy w danym przypadku spełnione są wskazane przyczyny. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania kasacyjnego jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie. Sąd Najwyższy bada jedynie, czy wskazano i należyście umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni

przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli ten zachodzi przynajmniej jedna z nich.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący oparł na przyczynie wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., wskazując na jego zdaniem rażące i oczywiste naruszenie przepisów art. 233 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c., art. 231, 213 § 1 i 228 § 1 i 2 k.p.c., art. 328 § 2 i 382 k.p.c., art. 348 k.c., art. 172 k.c., art. 176 k.c., w tym nadużycie przez Sąd drugiej instancji uprawnień, polegającego - jego zdaniem - na wybiórczym korzystaniu z środków dowodowych, którymi dysponował, w tym z dowodów zgromadzonych przed Sądem pierwszej instancji. Skarżący twierdzi w szczególności, że Sąd pominął okoliczność, że L. S. stała się w 1976 r. właścicielką nieruchomości w trybie uwłaszczenia na podstawie ustawy z dnia 26 października 1971 r., co potwierdza fakt władania nieruchomością przez nią a nie przez S. P. - poprzednika prawnego w posiadaniu wnioskodawców, a w społeczności wiejskiej każdy, zwłaszcza krewni wiedzieli o toczącym się postępowaniu administracyjnym i o jego przebiegu.

Zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury, przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, przesądzająca o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Skarżący powinien zatem nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym jego zdaniem Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią juredyczną argumentację w kwestii oczywistości ich naruszenia. Skarga w oczywisty sposób nie odpowiada tym wymaganiom. Przede wszystkim

w załączonym wywodzie brak wyjaśnienia, w jaki sposób uchybiono przytoczonym przepisom prawa procesowego i materialnego, gdyż poprzestano w tym zakresie na polemice ze stanowiskiem Sądu oraz emocjonalnych ogólnikach. W istocie skarga oparta jest na kwestionowaniu prawidłowości ustaleń Sądu odwoławczego, co nie może być skuteczne jeżeli się zważy, że Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym jest związany podstawą faktyczną zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.), a skargi nie można oprzeć na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). Wadliwość uzasadnienia wyjątkowo może stanowić podstawę kasacyjną w wypadku, gdy nie zawiera ono wszystkich koniecznych elementów, bądź ma tak istotne braki, że uniemożliwiają kontrolę kasacyjną (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1997 r., I CKN 312/97, z 19 lutego 2002 r., IV CKN 718/00, z dnia 18 marca 2003 r., IV CKN 11862/00, z dnia 20 lutego 2003 r., I CKN 65/01, z dnia 22 maja 2003 r., II CKN 121/01, z dnia 10 listopada 1998 r., III CKN 792/98, OSNC 1999, Nr 4, poz. 83, z dnia 5 września 2012 r., IV CSK 76/12). Wbrew twierdzeniu skarżącego uzasadnienie rozstrzygnięcia wystarczająco wskazuje przyczyny wydania orzeczenia reformatoryjnego i nie zawiera braków lub wad o charakterze elementarnym.

W ocenie Sądu Najwyższego nie usprawiedliwia przyjęcia skargi kasacyjnej pozwanego do rozpoznania również przyczyna odwołująca się do uchybienia przepisom prawa materialnego w zakresie pominięcia podstawy nabycia prawa własności spornej nieruchomości przez L. S.. Po pierwsze zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz. U. z dnia 4 listopada 1971 r.) nabycie prawa własności następowało nie z datą wydania decyzji (aktu własności), tylko wstecznie z dniem wejścia ustawy w życie, tj. 4 listopada 1971 r., a datę objęcia nieruchomości w posiadanie samoistne przez poprzednika prawnego wnioskodawców, tożsamą z datą rozpoczęcia biegu terminu zasiedzenia, ustalił Sąd na 31 grudnia 1975 r. Po drugie samoistny posiadacz nabywał własność nieruchomości na podstawie art. 1 ust. 1 cyt. ustawy w takich granicach, w jakich faktycznie wykonywał swe władztwo w stosunku do posiadanej

nieruchomości, nawet jeżeli stan posiadania nie był zgodny z obszarem i konfiguracją działek wynikających z ewidencji gruntów.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[aw]